

בש"פ 183/15 - נור יחיא נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 183/15

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

העוררת: נור יחיא

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתיק
מ"ת 42810-10-14 שניתנה ביום 6.1.2015 על ידי
כב' השופטת ד' עטר

תאריך הישיבה: כ"ז בטבת התשע"ה (18.1.2015)

בשם העוררת: עו"ד צ' אבנון
בשם המשיבה: עו"ד נ' חנאווי; עו"ד ש' טל; עו"ד י' גולדברג

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 6.1.2015 בגדרה נעצרה העוררת עד תום ההליכים המשפטיים נגדה (מ"ת 42810-10-14, כב' השופטת ד' עטר).

2. בכתב האישום, אשר הוגש נגד העוררת ושני נאשמים אחרים, נטען כי העוררת ניהלה מערכת יחסית רומנטית מחוץ לנישואיה עם אחד הנאשמים (להלן: הנאשם 1), וכי השניים קשרו קשר, יחד עם אדם נוסף שזהותו לא ידועה (להלן: האחר), להמית את בעלה של העוררת. בהתאם לכך, הצטייד הנאשם 1 בנשק ובתחמושת, וכן ברכב גנוב. עובר

עמוד 1

ליום 29.8.2014 ניהלו העוררת והנאשם 1 שיחות טלפון והתכתבויות. ביום 29.8.2014 בשעה 15:55 שלחה העוררת לנאשם 1 מסרון ובו הציעה להודיע לו מתי בעלה יעזוב את ביתם. בהמשך, בשעה 18:15 שלחה העוררת לנאשם 1 מסרון נוסף ובו נכתב: "הנה הוא יצא עכשיו". בעקבות המסרון עקבו הנאשם 1 והאחר באמצעות הרכב הגנוב, כשהם רעולי פנים, אחרי רכבו של בעלה של העוררת. בשלב מסוים, תוך כדי הנסיעה, עקפו השניים את רכבו של הבעל וירו לעברו מספר יריות בכוונה להמיתו. עקב הירי נפצע הבעל אנושות ולאחר שפונה מהמקום נקבע מותו. הנאשם 1 והאחר נמלטו מהמקום לשטח סמוך, ושם הציתו את הרכב הגנוב. בהמשך, ובהתאם לסיכום מוקדם, הגיע לשטח הנאשם הנוסף בכתב האישום, והוא מילט מהמקום את הנאשם 1 ואת האחר ברכבו. בשל כך הואשמה העוררת בשידול לרצח, ובקשירת קשר לביצוע רצח, לפי סעיפים 300(א)(2) ו-499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

3. עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצר העוררת עד לתום ההליכים המשפטיים נגדה. בדיון שהתקיים ביום 17.12.2014 הסכים בא-כוח העוררת לקיומן של ראיות לכאורה. בתום הדיון קבע בית המשפט, חרף התנגדות המשיבה, כי יוכן תסקיר שבו תבחן אפשרות שחרורה של המבקשת לחלופת מעצר (כב' השופטת נ' אוהד). בתסקיר שהוכן צוין, כי העוררת, ילידת 1980 ואם לשלושה, נעדרת עבר פלילי, שוללת מעורבות במיוחס לה בכתב האישום וכן שוללת בעייתיות כלשהי בקשר שהיה לה עם בעלה המנוח. שירות המבחן התרשם, כי העוררת נתונה ב"מצוקה רגשית" נוכח מעצרה, וכי הסיכון להישנות ביצוע העבירה מצדה הוא נמוך. כן התרשם שירות המבחן, כי בני משפחת העוררת אשר הוצעו כמפקחים הם אנשים נורמטיביים שיוכלו להוות עבודה גורם תומך. בשל כך הומלץ לשחרר את העוררת לחלופת מעצר.

4. ביום 6.1.2015, לאחר הגשת התסקיר, התקיים דיון נוסף בפני בית המשפט המחוזי, ולאחריו נקבע כי העוררת תיעצר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדה (כב' השופטת ד' עטר). בית המשפט ציין בהחלטתו, כי מהות העבירות המיוחסות לעוררת מקימות חזקת מסוכנות. כן נאמר, כי הנטען בכתב האישום עומד לכאורה בניגוד לנתונים אותם מסרה העוררת לשירות המבחן, בפרט לגבי הנתונים הנוגעים למערכת היחסים הזוגית ששררה בינה ובין בעלה טרם מותו. בית המשפט המחוזי הוסיף, כי ההתנהלות המיוחסת לעוררת בכתב האישום הייתה "מתחת לפני השטח", באופן המנוגד למצג שהציגה לבני-משפחתה. מסיבות אלה נקבע, כי לא ניתן לתת אמון בעוררת, וכי קיים ספק אם הגורמים המפקחים שהוצעו יוכלו להציב לה גבולות ולהוות עבודה חלופה סמכותית (להבדיל מהתרשמות שירות המבחן כי הם יוכלו להוות גורם תומך). המסקנה האחרונה נתמכה גם בהתרשמותו הישירה של בית המשפט המחוזי מן המפקחים שהוצעו. על כן נקבע כי העוררת תיעצר עד לתום ההליכים.

5. בערר דנן, אשר מופנה כלפי ההחלטה האמורה, נטען ראשית, כי שגה בית המשפט קמא בקבעו כי אין לתת אמון בעוררת. העוררת סבורה כי, לכאורה, קביעה זו מנוגדת להחלטת כב' השופטת נ' אהד, אשר הורתה על עריכת תסקיר, שכן עולה ממנה כי בכל מקרה לא הייתה אפשרות לשחרר את העוררת לחלופת מעצר. העוררת מוסיפה כי שירות המבחן בחן את המסוכנות הנשקפת ממנה, כאשר עובדות כתב האישום היו מונחות לנגד עיניו, ואף על פי כן המלצתו הייתה לשחררה לחלופת מעצר. בנוסף, משיגה העוררת גם על קביעת בית המשפט המחוזי כי קיים ספק לגבי המפקחים, כאמור לעיל. נטען כי מדובר במפקחים ראויים, וכי גם אם לכאורה העוררת הציגה כלפיהם מצג לא נכון, מובן כי אין בכך כדי לפסול אותם. נוכח האמור מבקשת העוררת להורות על שחרורה לחלופת מעצר בהתאם להמלצת שירות המבחן. לחלופין מתבקש לאפשר לעוררת להציג לשירות המבחן חלופת מעצר שאינה בקרב בני המשפחה הגרעינית ובשוב מרוחק ממקום מגוריה. בא-כוח העוררת טען כי מסוכנותה "נקודתית" ועל כן ניתן להתגבר על חשש זה באמצעות חלופה הדוקה, ככל שהחלופה שנבדקה בעבר תימצא בלתי מתאימה.

6. בדיון שנערך לפני טענה המשיבה כי המכשול העיקרי הניצב בפני האפשרות לשחרר את העוררת לחלופת מעצר נעוץ בחוסר האפשרות ליתן בה אמון מינימלי, נוכח אופן התנהלותה, בדרכים מתוחכמות ומניפולטיביות. מטעם זה, נטען, אין דרך, שאינה במעצר מאחורי סורג ובריח, לאיין באופן סביר את מסוכנותה של העוררת. עוד נטען לפער משמעותי בין העולה מכתב האישום לבין האופן שבו מוצגים פני הדברים על-ידי העוררת ובני משפחתה הקרובים, כמשתקף בתסקיר. פער זה מצביע אף הוא על העדר האפשרות ליתן אמון בעוררת ובמפקחים המוצעים. בהקשר זה גרסה המשיבה כי עלה בידי העוררת אף להטעות את שירות המבחן, אשר לא הציג בתסקיר תמונה מלאה באשר ליחסה של העוררת למיוחס לה. המשיבה התייחסה גם לדברי העוררת על רצונה לברוח עם ילדיה, כשלכך יש להוסיף את החשש המובנה מפני הימלטות מאימת הדין כשמדובר בעבירות שאם העוררת תורשע בהן היא צפויה לעונש חמור ביותר. נטען גם לחשש של שבוש הליכי משפט בהתחשב בכך שאם העוררת היא עדת תביעה.

דיון והכרעה

7. נוכח אותו פער, עליו עמדה באת-כוח המשיבה, בין מערכת היחסים המשפחתית המתוארת בתסקיר לבין המסקנות העולות מעובדות האישום (כשאינן מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה), ובהתחשב בנסיבות הפרשה כמתואר לעיל, איני סבור שניתן היה לאמץ את חלופת המעצר שהומלצה על-ידי שירות המבחן. יש להדגיש כי העוררת ביצעה את המיוחס לה, לכאורה, מבלי לצאת מביתה ותוך הפעלת אחרים לביצוע מעשה רצח, מה שמצביע על יכולת השפעה וערמומיות. בנסיבות אלה, קיים קושי מובנה להתגבר על חשש המסוכנות הנשקפת מהעוררת או ליתן בה אמון. זאת ועוד, העוררת לא נרתעה, לכאורה, מלשדל אחרים לקפח חייו של אבי ילדיה, מה שמעיד על תעוזה עבריינית והיעדר מעצורים ומחסומים. בנסיבות אלה, שחרור העוררת יכול להיעשות, אם בכלל, רק לחלופה הדוקה במיוחד, כשהפיקוח הצמוד על העוררת יעשה על-ידי מפקחים ראויים המתבוננים בעיניים פקוחות על המעשים המיוחסים לעוררת ומודעים היטב לאופיים ולסיכונים הנשקפים מהם. חלופה כזו לא הוצעה. די בכך כדי להביא לדחיית הערר.

אכן, העוררת הואשמה בעבירות חמורות ביותר המקימות חזקת מסוכנות משמעותית, אלא שמצוות המחוקק היא לבחון בכל מקרה אפשרות שחרור לחלופת מעצר שתשיג את מטרותיו, וחומרת העבירה כשלעצמה אינה עילה למעצר. אודה, כי לרקע המפורט לעיל ביחס לעובדות המקרה ולהילוכה של העוררת, אני מתקשה לראות חלופה ההולמת את נסיבות הפרשה. אילו, למשל, היו בפני בית המשפט נתונים לפיהם המעשים נעשו על-ידי העוררת מחמת סחרור רגשי ואבדן עשתונות אליהם נקלעה, היתה מתחזקת האפשרות שמדובר ב"מסוכנות נקודתית" שהוקתה בינתיים. כאמור, מתסקיר המעצר לא עולה אפשרות זו. אלא שעל אף קשיים ניכרים אלה, איני סבור שיש מקום לאמירה פסקנית ונחרצת שלפיה שום חלופה לא תסכון (וגם בית משפט קמא לא קבע כך) וככל שתוצג חלופה ראויה והדוקה, יהיה צורך לבחנה.

בא-כוחה של העוררת מסר על הצעת חלופה נוספת שגובשה, ואשר לא נבחנה על-ידי שירות המבחן ובית משפט קמא. אין למנוע מהעוררת לפנות לבית משפט קמא בבקשה לעיון חוזר, ככל שהיא סבורה שבידה הצעה ראויה לחלופה הדוקה ובית המשפט יפעל כחוכמתו, בהתחשב במכלול הנתונים.

הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ז בטבת התשע"ה (18.1.2015).

ש ו פ ט
